

ВСЕУКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ
(УКРКООПСПІЛКА)

Житомирський кооперативний фаховий коледж бізнесу і права

Затверджую
Голова приймальної
комісії
Олена СИЛАНТЬЄВА
«09» квітня 2025 року

ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ НА ОСНОВІ БАЗОВОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ

Житомир - 2025

Пояснювальна записка

Програму письмової співбесіди з української мови для вступників на основі базової загальної середньої освіти до Житомирського кооперативного фахового коледжу бізнесу і права для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра розроблено з урахуванням чинної програми з української мови для 5-9 класів (наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804).

Пропонована програма передбачає виявлення рівня знань абітурієнтів з таких розділів: «Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис», «Стилістика», «Розвиток мовлення».

Метою співбесіди з української мови є: виявлення та оцінка рівня навчальних досягнень абітурієнтів; оцінка ступеня підготовленості вступників до подальшого навчання в коледжі.

Зміст програми

1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія.

Алфавіт. Наголос. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування у-в, і-й. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Сполучення йо,ьо. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис н та нн у прикметниках і дієприкметниках, не з різними частинами мови.

2. Лексикологія. Фразеологія

Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Загальноновживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова. Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми.

3. Будова слова. Словотвір

Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.

4. Морфологія

Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні й загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Невідмінювані іменники в

українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок (у власних чоловічих та жіночих іменах).

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста і складна форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників.

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат.

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників.

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на *-но*, *-то*). Безособові дієслова. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на *-но*, *-то*.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого і найвищого ступенів. Правопис прислівників на *-о*, *-е*, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.

Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників.

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні і підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиначні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови.

Частка як службова частина мови. Правопис часток.

Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

5. Синтаксис

Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами та частинами складного речення. Головне й залежне слово в словосполученні. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова. Словосполучення непоширені й поширені.

Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні

й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертань)

Просте двоскладне речення. Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком.

Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні. Означення.

Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот.

Односкладні речення. Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).

Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки - непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.

Складне речення. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

Складносурядне речення. Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення. Розділові знаки в складносурядному реченні.

Складнопідрядне речення. Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них.

Безсполучникове складне речення. Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку. Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому.

Способи відтворення чужого мовлення. Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.

6. Стилїстика

Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їх основні ознаки, функції.

7. Розвиток мовлення

Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлення. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення.

Список рекомендованої літератури

1. Авраменко О. Українська мова : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Грамота, 2017.
2. Глазова О.П. Українська мова. 5 кл. : підруч. для закладів загальної середньої освіти. – Вид. 2-ге, доопр. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2018.
3. Заболотний О.В., Заболотний В.В. Українська мова: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. – Київ: Генеза, 2016.
4. Заболотний О.В., Заболотний В.В. Українська мова: підруч. для 7-го кл. загальноосвіт. навч. закл. – Київ : Генеза, 2015.
5. Заболотний О., Заболотний В. Українська мова: підруч. для 6-го кл. закл. загальн. серед. освіти. – 2-ге вид., переробл. – Київ : Генеза, 2020.
6. Орфографічний словник української мови : близько 35000 слів / А. А. Бурячок. – 3. вид. – К. : Наукова думка, 2000.
7. Словник фразеологізмів та сталих виразів сучасної української мови. 5–11 класи / Олександра Богданова, Марина Коновалова. – К. : Основа, 2019.
8. Тлумачний словник-мінімум української мови: близько 7500 слів / уклад. Л. О. Ващенко, О. М. Єфімов. – 3. вид., виправ. і доп. – К. : Довіра, 2001.
9. Українська мова та література : Довідник. Завдання в тестовій формі : І ч. / Олександр Авраменко, Марія Блажко. – Київ : Грамота, 2021.

Інтернет-ресурси

1. <https://zno.osvita.ua/>
2. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>
3. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalniprogrami/ukrayinskij-pravopis-2019>
4. <http://slovopedia.org.ua/>
5. <https://ukrainskamova.com/>
6. <https://webpen.com.ua/>
7. https://lms.e-school.net.ua/course_category/9-klas/
8. <https://interactive.ranok.com.ua/course/serednya-ta-starsha-shkola/ykranska-mova-9-klas-dlya-ykr-shkl>
9. <https://interactive.ranok.com.ua/course/serednya-ta-starsha-shkola/ykranska-mova-materiali-do-posbnikv?chapter=0>

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директорка ЗЖКФБП

Олена СИЛАНТЬЄВА

2025 р.

Освіта: 9 класів

Форма навчання: денна

Перелік тем для проведення письмової співбесіди з української мови

1. Букви й інші графічні засоби. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв **я, ю, є, ї, щ**.
2. Ненаголошені голосні, їх вимова і позначення на письмі.
3. Правила вживання апострофа.
4. Правила вживання м'якого знака.
5. Подвоєння однакових приголосних. Подовження м'яких приголосних (перед **я, ю, є, ї**).
6. Чергування приголосних звуків.
7. Спрощення в групах приголосних.
8. Правила вживання великої літери у власних назвах.
9. Правила написання слів іншомовного походження.
10. Будова слова. Способи словотворення.
11. Правопис префіксів з- (зі-, с-), роз-, без-, пре-, при-, прі.
12. Поняття про лексику. Лексичне значення слова. Однозначні і багатозначні слова.
13. Пряме і переносне значення слів.
14. Синоніми. Антоніми. Омоніми.
15. Загальна характеристика частин мови.
16. Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
17. Іменники загальні й власні, конкретні та абстрактні. Збірні іменники. Рід та число іменників. Відмінювання іменників.
18. Букви -а (-я), -у (-ю) в закінченнях іменників чоловічого роду другої відміни.
19. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих прізвищ, імен по батькові.
20. Велика буква та лапки у власних назвах.
21. Правопис складних іменників.
22. Прикметник. Значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
23. Ступені порівняння якісних прикметників, творення їх.
24. Відмінювання прикметників.
25. Написання складних прикметників разом і через дефіс. Не з прикметниками.
26. Числівник. Значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
27. Відмінювання числівників.
28. Займенник. Значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
29. Правопис займенників.

- 30.Дієслово. Значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
- 31.Дієприкметниковий зворот. Розділові знаки в реченнях з дієприкметниковими зворотами.
32. Дієприслівниковий зворот. Розділові знаки при дієприслівниковому звороті й одиничному дієприслівникові.
- 33.Прислівник. Значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
- 34.Творення й правопис прислівників.
- 35.Прийменник як службова частина мови.
36. Написання похідних прийменників разом, окремо та через дефіс.
- 37.Сполучник як службова частина мови.
- 38.Написання сполучників разом та окремо.
- 39.Частка як службова частина мови.
- 40.Правопис часток не і ні з різними частинами мови.
- 41.Вигук як особлива частина мови. Групи вигуків за значенням.
- 42.Будова й види словосполучень за способами вираження головного слова.
- 43.Речення прості й складні, двоскладні й односкладні.
- 44.Головні й другорядні члени речення. Тире між підметом і присудком. Порівняльний зворот.
- 45.Односкладні прості речення з головним членом у формі присудка і підмета. Односкладне речення як частина складного речення.
- 46.Повні й неповні речення. Тире в неповних реченнях. Просте ускладнене речення.
- 47.Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами.
- 48.Речення зі звертаннями, вставними словами (словосполученнями, реченнями). Розділові знаки при звертанні і вставних словах.
- 49.Речення з відокремленими членами. Розділові знаки при відокремлених членах речення.
- 50.Пряма й непряма мова. Розділові знаки при прямій мові.
- 51.Складне речення, його ознаки.
- 52.Розділові знаки між частинами складносурядного речення.
- 53.Основні види складнопідрядних речень. Розділові знаки між частинами складнопідрядного речення.
- 54.Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучникових реченнях.
- 55.Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку. Розділові знаки у складному реченні з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку.
- 57.Стилі мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їхні основні ознаки, функції.
- 58.Текст як одиниця мовлення й продукт мовленнєвої діяльності.

Голова предметної комісії

Ірина ВІРЖАНСЬКА

Організація та проведення співбесіди

Вступне випробування на здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра проходить у формі письмової співбесіди. Співбесіда з української мови проводиться не менше ніж двома членами комісії з кожним вступником, яких призначає голова предметної комісії. Під час співбесіди вступник дає письмову відповідь на 2 питання (1 –теоретичне, 1- практичне) з української мови.

Інформація про результати співбесіди оголошується вступникові в день її проведення. Перескладання співбесіди не дозволяється. Під час проведення вступного випробування забороняється користуватись електронними приладами, підручниками, навчальними посібниками та іншими матеріалами, якщо це не передбачено рішенням Приймальної комісії.

Критерії оцінювання відповідей вступника під час письмової співбесіди з української мови

Рівні	Бали	Характеристика виконаної роботи
І рівень - початковий	1	Вступник може розрізняти об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи; мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, будує лише окремі, не пов'язані між собою речення; лексика висловлювання дуже бідна.
	2	Вступник фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє здатність елементарно викласти думку; може усно відтворити кілька термінів, явищ без зв'язку між ними; будує лише окремі фрагменти висловлювання; лексика і граматична будова мовлення бідна й одноманітна.
	3	Вступник відтворює менш як половину навчального матеріалу; може дати відповідь із кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі положення завдання; не має сформованих практичних умінь та навичок; висловлювання не є завершеним текстом, хибує на непослідовність викладу, пропуск фрагментів, важливих для розуміння думки; лексика і граматична будова збіднені.
II рівень - середній	4	Вступник має недостатній рівень знань; знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника, повторити за зразком певну операцію, дію; описує явища, процеси без пояснень причин, слабко орієнтується в поняттях; висловлювання характеризується неповнотою і поверховістю в розкритті теми; порушенням послідовності викладу; не розрізняється основна та

		другорядна інформація; добір слів не завжди вдалий.
	5	Вступник знає більш як половину навчального матеріалу; розуміє основний навчальний матеріал; здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило, відтворити його з помилками та неточностями; Формулює поняття, наводить приклади; підтверджу висловлене судження прикладами; Питання значною мірою розкриті, але трапляються недоліки за низкою показників; поверхово розкрито питання, бракує єдності стилю та ін.
	6	Вступник виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання на практиці; виклад загалом зв'язний, питання в цілому розкрито, але помітний репродуктивний характер, відсутня самостійність суджень, їх аргументованість, добір слів не завжди вдалий тощо.
III рівень - достатній	7	Вступник правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; самостійно створює достатньо повний, зв'язний, з елементами самостійних суджень текст; розуміє основоположні теорії і факти, установлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок; вдало добирає лексичні засоби але у відповіді є недоліки, наприклад: відхилення від теми, порушення послідовності її викладу; основна думка не аргументується, правила не завжди підтверджуються прикладами тощо.
	8	Знання вступника є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, установлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між мовними явищами, фактами, робити висновки; вдало добирає лексичні засоби; відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.
	9	Вступник вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює

		стандартну аргументацію при оцінці дій, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття; вдало добирає лексичні засоби. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень.
--	--	--

IV рівень - високий	10	Вступник володіє глибокими й міцними знаннями, робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові мовні факти, явища, ідеї, наводить доречні приклади. Мова відзначається багатством словника, граматичною правильністю, додержанням стильової єдності і виразності.
	11	Вступник володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх; уміє застосувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності. Відповідь у цілому відзначається багатством словника, точністю слововживання, стилістичною єдністю, граматичною різноманітністю.
	12	Вступник має системні, дієві знання, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки; вирішує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу явищ; відповідь повна, глибока, аргументована, вступник уміє застосовувати знання творчо. Відповідь відзначається багатством слововживання, граматичною правильністю.

Бали обраховуються за 12-бальною шкалою і переводяться до значення 200-бальної шкали за такою схемою:

- 1 - не склав
- 2 - не склав
- 3 - не склав
- 4 - 120
- 5 - 130
- 6 - 140
- 7 - 150
- 8 - 160
- 9 - 170
- 10 - 180
- 11 - 190
- 12 – 200

Зразок відповіді вступника під час письмової співбесіди з української мови

1. Правопис префіксів.
2. Провідміняти числівник шістдесят.

1. Правопис префіксів:

З- (ІЗ-, ЗІ-)

Префікс *з* перед глухими приголосними *к, п, т, ф, х* переходить у *с*: сказати, спалахнути, ствердити, сфотографувати, схил. Перед усіма іншими приголосними пишемо *з* (іноді *із*): збавити, звести, зжитися, зирнутися.

Префікс *з-(с-)* виступає переважно в словах, корінь яких починається голосним звуком або сполученням приголосного й голосного: зекономити, зігнорувати, з'їзд, зорієнтуватися, зумовити, згаслий, скоротити.

У тих випадках, коли корінь слова починається сполученням приголосних, пишемо здебільшого префікс *зі-*: зібгати, зігнути, зідрати, зізнатися, зіпсуватися, зіставити, зіткнення, зіщулитися тощо. Префікс *зі-* вживається також у словах із коренем, перший склад якого становить сполучення губного та йотованого звукосполучення: зів'ялий, зім'яти тощо.

У деяких словах префікс *зі-* чергується із *зо-*: зігрівати й зогрівати, зімлівати й зомлівати, зіпрівати й зопрівати, зітліти й зотліти.

БЕЗ-, РОЗ-, ЧЕРЕЗ- та ін.

У префіксах – *без-, від- (од), між-, над-, об-, перед-, під-, понад-, пред-, роз-, через-* – кінцевий дзвінкий приголосний перед глухими не змінюється: безкрай, безкорисливий, відкриття, відстань, міжконтинентальний, міжпланетний, надпотужний, обпалити, обтрусити, передплата, передчасний, підтримка, понадплановий, представник, розтягнути, розчин, розхитати, черезплічник.

ПРЕ-, ПРИ-, ПРІ

Префікс *пре-* вживається переважно в якісних прикметниках і прислівниках для вираження найвищого ступеня ознаки: прегарний, презавзятий, прекрасний, премудрий, прекрасно, препогано; префікс *при-* вживається переважно в дієсловах, що означають наближення, приєднання, частковість дії, результат дії тощо, а також у похідних словах: прибігти, побудувати, прикрутити, приборкати, пришвидшити; прибуття, притулок, прибраний, привабливо. Крім того, префікс *пре-* виступає у словах презирливий, презирство й у словах старослов'янського походження: преосвященний, преподобний, престол, а префікс *при-* вживається в іменниках та прикметниках, утворених від поєднання іменників із прийменниками: пригірок, приярок; прибережний, прикордонний. Префікс *прі-* вживається тільки в словах прізвисько, прізвище, прірва та похідних від них.

2. Провідміняти числівник *шістдесят*.

Н. в. шістдесят

Р. в. шістдесяти (шістдесятьох)

Д. в. шістдесяти (шістдесятьом)

Зн. в. шістдесят (шістдесятьох)

Ор. в. шістдесятьма (шістдесятьома)

М. в. на шістдесяти (шістдесятьох)